श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-३ (SEM-6)	**प्रश्नपत्रम् – ७**	गुणाः - ७०
विषयः – वास्तुशास्त्रम्	**CE-3.6.11**	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – २५/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – वास्तुमञ्जरी	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**द्वयोः सान्वयं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) गजाननस्त्वेकरन्तो रक्तस्त्राक्षो महोदर । मूषकस्थो दधतं परशु-पद्म-मोदकान् ॥ (२) दीर्घमानादिके ह्रस्वे वक्रे चापि महद्भयम् । छन्दभेदे जातिभेदे हीनमाने महद्भयम् ॥ (३) मण्डपाद्गर्भसूत्रेण वामदक्षिणयोर्दिशम् । अष्टपदमण्डपाग्रे त्रिशाला वा बलाणेकम् ॥	
प्रश्नः -२	**अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य सविस्तरं वर्णनं कुरुत ।**	०८
	(१) अष्टदिक्पालानां प्रतिमालक्षणम् । (२) जिनप्रतिमानिर्माणविधानम् ।	
प्रश्नः -३	**द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।**	०४
	(१) अङ्गारस्य प्रतिमालक्षणम् । (२) सरस्वत्याः प्रतिमालक्षणम् । (३) लिङ्गनिर्माणे शुभवृक्षाः । (४) प्रतिष्ठामण्डपस्य दिङ्निर्देशः ।	
प्रश्नः - ४	**केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानाम् अतिलघूत्तरं लिखत ।**	०५
	(१) मण्डीवर इत्युक्ते किम् ? (२) नाभिवेधस्य किं फलम् ? (३) सूर्यपञ्चायतनस्थाने सूर्यस्थानं कुत्र वर्तते ? (४) सोपानस्तम्भे तोरणं निर्मापनीयं न वा ? (५) गूढमण्डपं जिनालये स्थापनीयं न वा ? (६) लिङ्गाग्रे अन्यदेवस्य स्थापने किं फलम् ? (७) गूढमण्डपाः कति ?	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः -५	**अधोलिखितश्लोकेषु कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत ।**	०८
	(१) वृषं भानो न्यूनादिकं वापि स्वयंभू बाल रत्वाजे । घटितेषु विधातव्यामर्चालिङ्गेषु शास्त्रतः ॥ (२) पार्वती भूषणैर्युक्ता श्यामाङ्गी सिंहवाहना । कररसस्त्रजं लिङ्गं गणं च रघनीफलम् ॥	

	(३) सोपानैस्तोरणेर्युक्ता चतुर्दिक्षु प्रणाशकैः । मण्डपाग्रे प्रतोलपाग्रे सोपानं शुण्डिकाग्रतः ॥	
प्रश्नः -६	**अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत ।**	०८
	(१) प्रासादे दृष्टिवेधनिरूपणम् । (२) प्रासादोदयमानविचारः ।	
प्रश्नः -७	**द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।**	०४
	(१) देवालयस्य गर्भगृहस्वरूपम् । (२) त्रिदेवस्थापनक्रमः निर्णयः । (३) विष्णवायतन निर्माणविधानम् । (४) शिखरस्योपरि शुकनासप्रमाणविचारः ।	
प्रश्नः -८	**केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानाम् अतिलघूत्तरं लिखत ।**	०५
	(१) पूर्वदिशि कुण्डस्य आकृतिः कीदृशी भवति ? (२) प्रासादे निर्माणे जातिभेदे किं फलम् ? (३) राजप्रासादे बलाणकस्य निर्माणं करणीयं न वा ? (४) रूक्षाशिला प्रतिमानिर्माणे शुभं भवति न वा ? (५) लग्नादिगण्डान्तयोगे देवप्रतिष्ठायाः फलं किम् ? (६) महालक्ष्म्याः प्रतिमायाम् अक्षसूत्रम् अस्ति न वा ? (७) भैरवस्य प्रतिमायां कति नेत्राणि सन्ति ?	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	**द्वयोः सान्वयं व्याख्यां लिखत ।**	०८
	(१) लक्ष्मीर्हेमन्निभा श्राव्यमाना घृतघटेर्गजे । वरपद्मद्वयाभीतिकरा पद्मासनस्थिता ॥ (२) तदूर्ध्वे अंशकच्छाद्यं तत्परे पट्टपेटके । कार्याद् हस्ताङ्गुलीनं वा तदूर्ध्वं मत्तवारणम् ॥ (३) वलुष्किं वाहनस्थाने प्रासादाग्रे प्रकारयेत् । एक द्वि त्रि चतुष्यञ्च रस सप्त गुणान्तरे ॥	
प्रश्नः -१०	**अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत ।**	०८
	(१) मण्डपमध्ये वेदिकाकुण्डनिर्माणविधानं वर्णयत । (२) देवस्य भिन्नदोषादीनां निरूपणं सविस्तरं वर्णयत ।	
प्रश्नः -११	**एकां टिप्पणीं लिखत ।**	०२
	(१) प्रतिमानिर्माणे शुभशिलालक्षणम् । (२) देवालयस्य पूज्यप्रतिमामानम् ।	
प्रश्नः -१२	**अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः अतिलघूत्तरं लिखत ।**	०२
	(१) लीलयादेव्याः हस्ते कति पद्मपुष्पाणि सन्ति ? (२) सूर्यदेवस्य प्रतिष्ठाकर्मणि कस्मिन् मण्डलस्य रचना भवति ? (३) द्वादशहस्तप्रासादस्य जगतीमानं किम् ? (४) पार्वत्याः प्रतिमा भूषणैयुक्ता अस्ति न वा ?	

***